

Remiss

Nummer: 33.26

2026-10-09

Finansdepartement

103 33 Stockholm

En skyldighet för kommuner och regioner att anmäla anställda som är misstänkta för brott

Sammanfattande inledning

I promemorian *En skyldighet för kommuner och regioner att anmäla anställda som är misstänkta för brott* (Fi2026/01426) föreslås att bestämmelserna om åtalsanmälan i 22 § lagen om offentlig anställning (LOA) även ska gälla arbetstagare hos kommuner, regioner och kommunalförbund. Skyldigheten ska gälla när en arbetstagare är skäligen misstänkt för att i sin anställning ha begått mutbrott, tjänstefel, brott mot tystnadsplikt eller något annat brott som kan antas föranleda någon annan påföljd än böter.

Saco avstyrker förslaget i dess nuvarande form.

Saco delar bedömningen att korruption och andra oegentligheter i offentlig verksamhet behöver förebyggas och motverkas. Sådan brottslighet riskerar att skada verksamheten och allmänhetens förtroende för den offentliga förvaltningen.

Saco anser dock att promemorian inte i tillräcklig utsträckning analyserar förutsättningarna för att överföra den statliga ordningen för åtalsanmälan till kommunal och regional sektor.

Beslutsordningen och rättssäkerheten behöver analyseras

I promemorian anges att det finns en "omotiverad skillnad" i synen på hur en misstänkt arbetstagare ska hanteras i olika delar av den offentliga sektorn. Saco anser att denna slutsats dras utan att skillnaderna mellan sektorerna analyseras tillräckligt.

Kommuner och regioner beslutar själva om ansvarsfördelning, arbetssätt och rutiner inom de ramar som bland annat kommunallagen ställer upp, som en del av den kommunala självstyrelsen.

För statliga myndigheter finns samtidigt en särskild reglering av beslutsordningen. Om det finns en personalansvarsnämnd vid myndigheten ska nämnden enligt 25 § myndighetsförordningen pröva frågor om bland annat åtalsanmälan. Myndighetschefen är ordförande och i nämnden ingår även personalföreträdare och andra ledamöter som myndigheten utser.

Någon motsvarande ordning finns inte för kommuner och regioner.

En åtalsanmälan förutsätter en bedömning av om arbetstagaren är skäligen misstänkt för brott. För brott som inte särskilt anges i 22 § LOA måste arbetsgivaren dessutom bedöma om brottet kan antas leda till en annan påföljd än böter. Det kan kräva kvalificerade straffrättsliga bedömningar.

En felaktig åtalsanmälan kan få betydande konsekvenser för den enskilde arbetstagaren. Det är därför viktigt att det finns förutsättningar för en rättssäker prövning, med ett tillräckligt beslutsunderlag och tillgång till relevant kompetens. Detta gäller inte minst i mindre kommuner där denna typ av ärenden kan förekomma sällan.

Konsekvenserna behöver belysas bättre

Saco ifrågasätter även promemorians bedömning att en åtalsanmälan som mest kan antas ta två timmar i anspråk. Som jämförelse kan beredningen av ett ärende om åtalsanmälan inför en personalansvarsnämnd vara betydligt mer omfattande. Även i kommuner och regioner behöver det finnas utrymme för att utreda omständigheterna och ta fram ett tillräckligt underlag inför beslut.

Saco anser sammantaget att förslaget behöver utredas ytterligare. Det behövs en mer heltäckande analys av vad den föreslagna skyldigheten innebär för kommunal och regional verksamhet och för den enskilde arbetstagaren, med beaktande av de olika organisatoriska förutsättningarna inom offentlig sektor.

Saco hänvisar också till remissvar från Sveriges Lärare.

Med vänliga hälsningar

Sofia Rydgren Stale
Ordförande Saco

Maria Rasmussen
Utredare